

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*

THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY TO INCREASE THE EFFICIENCY OF CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFICCE 3

ธวัชชัย จันต๊ะ¹ และ ธิดาวลัย อุ่นกอง²

Tawatchai Chantip¹ and Thidawan Unkong²

¹⁻²หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²Requirement for the Master of Education Degree In Educational Administration University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: aosisma01@outlook.co.th

วันที่รับบทความ : 19 มกราคม 2569; วันแก้ไขบทความ 2 กุมภาพันธ์ 2569; วันตอบรับบทความ : 4 กุมภาพันธ์ 2569

Received 19 January 2026; Revised 2 February 2026; Accepted 4 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นการศึกษาแบบผสมวิธีโดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู จำนวน 331 คน ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยเทียบตามสัดส่วน

Citation:

* ธวัชชัย จันต๊ะ และ ธิดาวลัย อุ่นกอง. (2569). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(1), 1126-1144.

Tawatchai Chantip and Thidawan Unkong. (2026). The Use Of Information Technology To Increase The Efficiency Of Chiang Rai Primary Educational Service Area Oficce 3.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(1), 1126-1144.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ประชากรตามขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ 2) แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา (1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยใช้ระบบฐานข้อมูลกลาง ที่เชื่อมโยงกับสำนักงานเขตพื้นที่ (2) ด้านการบริหารงบประมาณ คือ การจัดทำระบบบริหารงบประมาณบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งเป็นระบบที่เชื่อมโยงกับข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่ (3) ด้านการบริหารงานบุคคล คือ การใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการเวลาการปฏิบัติงานของบุคลากร (4) ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่บุคลากรในโรงเรียน

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ, การบริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพ

Abstract

The objective of this research was to examine the current state of information technology in Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, with the aim of increasing its efficiency, and to explore approaches for utilizing information technology to enhance the efficiency of school administration within the same office. This study employs a mixed-methods research design, utilizing a questionnaire and semi-structured interviews as data collection tools. The sample group comprises 331 school administrators and teachers from schools within the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. Stratified random sampling was applied, with proportions based on the size of the schools. The data collected from the questionnaires were analyzed using statistical methods, including the mean (\bar{X}) and standard deviation (S.D.), while the interview data were analyzed using content analysis.

The research findings were as follows: 1) The overall state of Information technology to increase the efficiency of school administration was found to be high. When considering each aspect individually, the highest mean scores were found in general administration, followed by personnel administration, academic administration, and budget administration, respectively. (2) Guidelines for using Information technology to increase the efficiency of school administration (1) Academic Administration: Establish a systematic academic information database management system by using a centralized database that is interconnected with the District Education Office. (2) Budget Administration: Develop an online budget management system that integrates data directly with the District Education Office. (3) Personnel Administration: Utilize technology systems to manage and monitor staff working hours and performance. (4) General Administration: Provide training and development programs to improve school personnel's information technology skills.

Keywords: Information Technology, School Administration, Efficiency

บทนำ

การพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายภาคส่วนของสังคม ทั้งภาคอุตสาหกรรม การเมือง สังคม และภาคการศึกษา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้สังคมก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมสารสนเทศอย่างเต็มรูปแบบ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้วิถีชีวิตและรูปแบบการสื่อสารของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน ความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และสมาร์ตโฟน ช่วยให้การติดต่อสื่อสารปราศจากข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ผู้คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย อีกทั้งการสื่อสารยังเชื่อมโยงระหว่างบุคคล ธุรกิจ อุตสาหกรรม และองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้การจัดการและการบริหารงานในภาคการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ที่มุ่งเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา ในด้านการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้กำหนดให้รัฐมีบทบาทในการส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและทั่วถึง (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2563)

ในช่วงเวลาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล พร้อมทั้งเน้นการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ ความจำเป็นของผู้เรียนและครอบครัว ความพร้อมของครูและสถานศึกษา ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุขและความปลอดภัย (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, 2563) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาระบบเครือข่าย สื่อเทคโนโลยี และการเชื่อมต่อข้อมูลทางการศึกษาอย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงานทั่วไป เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ (Bateman and Snell, 1999)

จากความสำคัญของระบบการศึกษา และความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ และจากสภาพปัญหาด้านบริบทและความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญจึงศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยผลการวิจัยจะเกิดเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาภายใต้ความแตกต่างอย่างเหมาะสมและมี

ประสิทธิภาพต่อไป อีกทั้งสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งวิธีดำเนินการ ออกเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 140 คน และครูจำนวน 2,108 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,248 คน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีผู้บริหาร จำนวน 14 คน และครูจำนวน 272 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 286 คน โรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้บริหาร จำนวน 18 คน และครูจำนวน 366 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 384 คน โรงเรียนขนาดกลางมีผู้บริหาร จำนวน 68 คน และครูจำนวน 1,096 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,164 คน และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้บริหาร จำนวน 40 คน และครูจำนวน 374 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 414 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 331 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรตามขนาดของโรงเรียนโดย

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 42 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 57 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 171 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 61 คน

ตารางที่ 1 แสดงประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดสัดส่วน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่พิเศษ	286	42
ขนาดใหญ่	384	57
ขนาดกลาง	1,164	171
ขนาดเล็ก	414	61
รวม	2,248	331

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุด ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

2.1 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างเครื่องมือวิจัยประเภทแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางการวัดของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องมือ

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เพื่อให้การสร้างเครื่องมือมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย

3) นำตัวแปรที่ได้จากการศึกษาและสังเคราะห์มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม โดยออกแบบข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามศัพท์ จากนั้นคัดเลือกและจัดเรียงเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง

4) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจนของถ้อยคำ การใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

5) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6) จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ดังนี้

1. นายวันชัย ชื่นตา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง 2.นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 3.ดร.นริศรา เสือคล้าย อาจารย์สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ทำการตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับนิยามศัพท์ มีวิธีการให้คะแนนเป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับมีความหมาย ดังต่อไปนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด

7) เลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0.66 – 1.00 และผลการวิเคราะห์พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00

8) ผู้วิจัยแก้ไขและปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

9) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) และกำหนดเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ≥ 0.70 ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคทั้งฉบับเท่ากับ 0.989 จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทั้ง 139 แห่ง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และขอความร่วมมือในให้ข้อมูลในการทำวิจัย

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแก่ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทั้ง 139 แห่ง และกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเผยแพร่แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Google Form พร้อมทั้งติดต่อประสานงานและติดตามการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองผ่านการสื่อสารทางโทรศัพท์

3.4 หลังจากสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนของจำนวนแบบสอบถาม รวมถึงความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับทั้งหมด

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์และกรอบการวิจัยที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าความถี่ และค่า ร้อยละ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตร

ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) โดยใช้วัดรายด้านและรายข้อด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเทียบกับเกณฑ์ (Best, J.W. and Kahn, J.V., 2006) โดยแปลความหมายได้ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับน้อยสุด

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

- ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC

- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2.1 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีดังนี้

1) กำหนดกรอบแนวคำถามในการสัมภาษณ์โดยอาศัยภารกิจการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงาน

บุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อการบริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน

2) ดำเนินการออกแบบและจัดทำแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดคำถามหลักและแนวคำถามย่อยให้สอดคล้องกับกรอบประเด็นที่กำหนดไว้

3) นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม และการใช้ถ้อยคำสำนวนในแบบสัมภาษณ์

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอตรวจสอบซ้ำอีกครั้ง เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ และพร้อมนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการศึกษา

3.2 ดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเข้าดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน พร้อมทั้งประสานงานเพื่อกำหนดวันและเวลาที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ทั้งในรูปแบบออนไลน์และการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Onsite) ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และทำการบันทึกเสียงและบันทึกภาพประกอบการสัมภาษณ์ โดยได้รับการขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนดำเนินการทุกครั้ง

ตารางที่ 2 แสดงวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ - สกุล	วัน เดือน ปี	สถานที่
1. ดร.ศราวุธ สุตะวงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียน องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย	14 มิถุนายน 2568	โรงเรียนองค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงราย
2. ดร.อนวัช อุ่นกอง ผู้อำนวยการโรงเรียนราช ประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยา ประสาท)	18 มิถุนายน 2568	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท)
3. นายอาวุธ ชันสิงห์เพชร รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ เชียงราย เขต 1	12 มิถุนายน 2568	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
4. นายชัยณรงค์ สร้างช่าง รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ เชียงราย เขต 3	5 มิถุนายน 2568	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นนทมาลย์ อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	10 มิถุนายน 2568	Zoom Meeting

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์
สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ นำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ
แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มาสรุปความ และวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	140	42.30
- หญิง	191	57.70
อายุ		
- 21 – 30 ปี	188	56.80
- 31 – 40 ปี	44	13.30
- 41 – 50 ปี	88	26.60
- 51 – 60 ปี	11	3.30
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	243	73.40
สูงกว่าปริญญาตรี	88	26.60
ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
- น้อยกว่า 1 ปี	69	20.80
- 1 – 5 ปี	97	29.30
- 6 – 10 ปี	88	26.60
- มากกว่า 10 ปี	77	23.30
ขนาดของสถานศึกษา		
- ขนาดเล็ก ไม่เกิน 120 คน	21	6.30
- ขนาดกลาง 121 – 500 คน	124	37.50
- ขนาดใหญ่ 501 – 1,500 คน	166	50.00
- ขนาดใหญ่พิเศษ มากกว่า 1,500 คน	20	6.20

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.70 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 42.30 ตามลำดับ

อายุ: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.60 และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.30

วุฒิการศึกษาสูงสุด: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.40 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.60

ประสบการณ์ในตำแหน่ง: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 29.30 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.60 และมีจำนวนน้อยที่สุด คือมีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.80 ตามลำดับ

ขนาดของสถานศึกษา: ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่โรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.5 และมีจำนวนน้อยที่สุดคือขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ

1. ผลการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานของสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม

(n=331)

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.23	.81	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.22	.86	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.29	.84	มาก
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	4.30	.79	มาก
รวม	4.26	.83	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D. =.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.30$, S.D. =.79) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.29$, S.D. =.84) และ ด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.22$, S.D. =.86)

2. ผลการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายทิศทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษา จำนวน 2 ท่าน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 ท่าน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก อาจารย์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก โดยมีผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยช่วยในการจัดการข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารระหว่างบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ รวมถึงการสนับสนุนการเรียนการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำมากขึ้น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาได้หลายด้าน เช่น การใช้ระบบฐานข้อมูลนักเรียนและบุคลากรที่สามารถเข้าถึงและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว การใช้ซอฟต์แวร์การบริหารงบประมาณและทรัพยากรโรงเรียนเพื่อลดความซับซ้อนในการทำงาน การนำแพลตฟอร์มการสื่อสารออนไลน์มาใช้ในการประชุมและติดตามการทำงาน รวมถึงการประยุกต์ใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ของนักเรียน และนอกจากนี้แล้วการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัด

หลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ซอฟต์แวร์บริหารงานโรงเรียน การจัดการข้อมูลผ่านระบบดิจิทัล การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน และการเสริมสร้างทักษะด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ให้แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมั่นใจและเกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยหลายประการ ได้แก่

- 1) โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเนื่องจากการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม
- 2) ความพร้อมของบุคลากรโดยที่การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) งบประมาณสนับสนุน เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาและดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

4) นโยบายและแผนการดำเนินงาน เนื่องจากการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้ดังนี้

- 1) การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลให้เป็นระบบกลาง ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและปลอดภัย
- 2) การส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอน เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะและความรู้
- 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การพัฒนาโมเดลการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน เช่น โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลอาจต้องใช้ระบบที่สามารถทำงานแบบออฟไลน์ได้

กล่าวโดยสรุป แนวทางการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การเพิ่มศักยภาพบุคลากร การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการบริหารและการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างนโยบายและแผนการดำเนินงาน

ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพและยั่งยืน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากบริบทการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในยุคดิจิทัลที่สถานศึกษาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการตัดสินใจเชิงบริหาร ประกอบกับนโยบายด้านการศึกษาและเทคโนโลยีของภาครัฐที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกระดับพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีการปรับตัวและยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริหารมากขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มองว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Bateman & Snell, 1999) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐวิทย์ เจริญพงษ์ และคณะ (2566) รวมถึงปัทมาธิ์ ถาวรศักดิ์ และคณะ (2564) ที่พบว่า สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการในระดับสูงเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า งานบริหารทั้งสองด้านเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อประสานงาน การจัดการเอกสาร การสื่อสารภายในองค์กร และการจัดเก็บข้อมูลบุคลากร ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถช่วยลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความรวดเร็ว และลดความซ้ำซ้อนของภาระงานได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณษา คงตั้ง และชุตติมา พรหมพวย (2564) และสุรพงษ์ แสงสีมูข (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในงานบริหารทั่วไปและงานบุคคลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ด้านการบริหารงานวิชาการและงบประมาณ แม้จะมีระดับการใช้อยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ยังคงต้องอาศัยการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงสารสนเทศอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 3 ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การจัดระบบฐานข้อมูล กลาง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เป็นเพราะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดไม่สามารถพึ่งพาเพียงอุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์ได้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความพร้อมของบุคลากร การสนับสนุนด้าน งบประมาณ และการบริหารจัดการเชิงระบบควบคู่กันไป แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดการบริหารเชิงระบบที่เน้นการบูรณาการทรัพยากร กระบวนการ และบุคลากรเข้า ด้วยกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวทางที่ได้จากการ สัมภาษณ์สอดคล้องกับผลการวิจัยของปັນฑารีย์ ถาวรศักดิ์ และคณะ (2564) ที่เสนอให้ สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการบริหารงานทั้ง 4 ด้านอย่างเป็น รูปธรรม รวมถึงสุรพงษ์ แสงสีมูข (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ บริหารสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลก็ต่อเมื่อมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการ มอบหมายความรับผิดชอบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น แนวทางการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จึงควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์ ความพร้อมของ บุคลากร และทรัพยากรของแต่ละโรงเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการ บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ บริหารงานทั่วไป ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงาน บุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศในการ สนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของ บุคลากร และการกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วย ยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และการเปลี่ยนแปลง ของสังคมดิจิทัล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1. ควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการ

บริหารงบประมาณซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นไปที่อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อให้สามารถพัฒนาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาผลกระทบของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาในระยะยาว เพื่อให้สามารถประเมินผลและปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความต้องการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- บัณฑิตย์ สารรัตน์, ทวีศักดิ์ จันทฤทธิ์ และ จ่านงษ์ ชาวศิริพงศ์. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ฟิสิกส์นิวเคลียร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าในสังกัดยามสาม) จังหวัดเชียงราย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 34(2), 43–55.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580. เรียกใช้เมื่อ 2 ตุลาคม 2568 จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- สุพรรณษา คงตั้ง และ ชุติมา พรหมมุข. (2564). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สุรพงษ์ แสงสีมุข. (2564). แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาของกลุ่ม โรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 8(11), 181-194.
- ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริศร์ ฐานปัญญา, และเกรียงไกร สัจจะหฤทัย. (2563). การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid learning) กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์, 12(3), 213–224.

- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2563). เปิดโมเดล “Remote Learning” ปรับการเรียนการสอนรับ COVID-19. เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2568 จาก <https://www.eef.or.th/93-2>
- Bateman, T. S., & Snell, S. A. (1999). Management: Building competitive advantage (4th ed.). McGraw-Hill.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.